

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר 'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גליון מס' 165 לפרשת וישלח תשפ"ה

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֶשָׂו
אָחִיו אֲרֻצָּה שְׂעִיר שָׂדֵה אֲדוּם (לב, ד)
פְּעָמִים (לג, ג)

מדוע כתבה התורה את פרשת שליחת המלאכים לעשו והמפגש איתו?

מדרש רבה (עח, ח): "למה שבע? על שם יְכִי שְׁבַע יְפוּל צְדִיק וְקָם".
מדרש שכל טוב: "נגד הקב"ה היה משתחוה, שיטה לב עשו עליו לטובה".

רבי זלמן סורוצקין: להסתיר מעשו, שלא יראה את צליעתו, כדי שלא ינצל מום זה וילחם בו.

פסיקתא זוטרתי: "אמר רבי יהונתן: כל מי שרוצה לרצות מלך או שלטון ואינו יודע דרכם וטכסיסיהם, יניח פרשה זו לפניו, וילמוד הימנה טכסיס פיוסים וריצוים".

וַיִּצֵא אֹתָם לְאָמֹר כֹּה תֹאמְרוּן... (לב, ה)

מדוע הוסיפה התורה את המילה 'לאמרו'?

פסיקתא זוטרתי: "מה תלמוד לומר יְבִת לְאָהָ? להקיש יציאה ליציאה, דכתיב וַיִּצְאָ לְאָהָ לְקָרְאָתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תְּבֹאֵא".

רמב"ן: להדגיש שאחיה, שמעון ולוי, בני לאה קינאו את קנאתה ונקמו את נקמתה, כששמעו על המעשה.
אור החיים: כתוב וַיִּצְאָ דִּינָה, יציאתה היתה משום היותה בת לאה. אילו היתה בת רחל לא היתה יוצאת.

רד"ק: יעקב ציוה אותם 'לאמרו' את מה שאמר להם.

מלבי"ם: יעקב שם בפיהם דברים שיוציאו את השנאה של עשו כלפיו על שלקח את הברכות.

וַיַּעֲקֹב שָׁמַע... וּבָנָיו הָיוּ אֶת מִקְנֵהוּ בַשָּׂדֶה
וְהָחֹרֵשׁ יַעֲקֹב עַד בָּאָם (לד, ה)

וַיֹּאמֶר אִם יָבֹא עֶשָׂו אֶל הַמַּחְנֶה

הָאֶחָת וְהִפְהֹו... (לב, ט)

מדוע נכתב 'האחת' בלשון נקבה, הרי 'המחנה' הוא לשון זכר?

מה פשר ומשמעות שתיקתו?
רד"ק: שלא פרסם זאת בעיר ולא התרעם עד בואם, וגם כשיצא חמור לדבר עמו החריש מלענותו, אמר לו שימתין עד שיבואו בניו.
ספורנו: יעקב נמנע מלריב עם אנשי שכם לפני שבניו שבו, כדי שבניו לא יכנסו למריבה איתם, ללא שיידעו לפני כן שעליהם להישמר מהם.

רש"י: המילה מחנה משמשת גם בלשון זכר וגם בלשון נקבה. בלשון נקבה, כגון 'אם תִּחַנֶּה עָלַי מַחְנֶה', בלשון זכר כגון 'וַיֹּאמֶר מִי לָךְ כָּל הַמַּחְנֶה הַזֶּה'.

חזקוני: מחנה הוא לשון זכר, כאן קרא לו בלשון נקבה, על שם אחת מהאמהות.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב עוֹד בָּבֹאוֹ מִפְּדֹן אֲרָם
וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ (לה, ט)

רש"י הירש: בדרך כלל מחנה הוא לשון זכר, אולם באופן חריג כאן, כשמדובר באבדן חיים ובהשמדה ללא רחמים, מתייחס אליו יעקב בלשון נקבה, באנחה היוצאת מליבו של יעקב, בלשון מסכנות.

במה הקב"ה בירך את יעקב?

וְאֵתָה אֲמַרְתָּ הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ (לב, יג)

מדוע התורה כפלה לשונה 'היטב איטיב'?

מדרש רבה עו': "היטב בזכותך, 'איטיב' בזכות אבותיך".
הנצי"ב מוולוז'ין: משמעות כפל הלשון 'היטב איטיב', שהטבה שלו תועיל גם לאחרים, תהיה הטבה כפולה.

לקבלת "טעימה", קבצים לדוגמא מספרי 'תורתך שאלתי' נא

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

לשלוח את המילה 'דוגמא' למייל office@shaalti.co.il

במייל office@shaalti.co.il

**ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את
בתנו והלכנו (לד, יז)**

**מה היה ההיתר של שמעון ולוי להרוג את
אנשי שכם?**

רמב"ם (הלכות מלכים פ"ט הי"ד): בני נח התחייבו בדינים, להושיב דיינים, והיו צריכים לשפוט את שכם על מעשה דינה, ומשלא עשו כן, התחייבו כולם במיתה.

דעת זקנים מבעלי התוספות: בני יעקב לא רימו, שהרי אנשי שכם הצטערו והתחרטו על המילה ועל כן הם הרגו אותם.

אברבנאל: בני נח היו מוזהרים על העריות ועל הגזל, ושכם שכב עם דינה בגזל, ואנשי העיר לא מיחו בידו ועל כן התחייבו כולם מיתה.

אור החיים: בני יעקב התכוונו להרוג רק את שכם, בעל העבירה, אולם כל בני העיר עמדו בפרץ כנגדם וניסו למנוע מהם מלהרוג את שכם, והוכרחו בני יעקב להרוג את כל תושבי העיר, מדין רודף.

**ויאמר יעקב אל ביתו... הסרו את אלהי
הנכר... והטהרו והחליפו שמלתיכם (לה, ב)**

מדוע דרש מהם להחליף את בגדיהם?

רד"ק: משום שבגדיהם נטמאו, כמו גם השמלות שהפשיטו מהחללים ולקחו מבתיהם.

משך חכמה: על פי ביאור רמב"ן, ששמרו תורה רק בארץ ישראל, יתכן שבחוף לארץ לבשו בגדי שעטנו. יעקב אמר להם להחליף את בגדיהם שהיה בהם שעטנו.

**ואת הארץ אשר נתתי... לך אתננה
ולזרעך אחריך אתן את הארץ (לה, יב)**

מדוע הנתנה כתובה שלש פעמים?

פסיקתא זוטרתא: "ג' נתינות כתוב כאן, כנגד אברהם ויעקב ויעקב".

מדרש שכל טוב: "שלש נתינות כתובות כאן, כנגד שלש ארצות יהודה, ועבר הירדן, והגליל".

רבי זלמן סורוצקין: הקב"ה הבטיח לו את כל שלושת הדברים של עם עצמאי: א. גוי, בנים שיחיו כיחד, כעם אחד.

ב. שייצאו מהען הזה מלכים. ג. ארץ מיוחדת, לשבת בה.

**ויסעו מבית אל ויהי עוד כַּבֶּרֶת הָאָרֶץ
לבוא אפרתה (לה, טז)**

מה ביאור המילים 'כַּבֶּרֶת הָאָרֶץ'?

מדרש רבה (פב, ז): "אמר רבי אליעזר בן יעקב: בשעה שהארץ חלולה ככברה והבר מצוי, רבנן אמרי: כבר הבר מצוי ועונת הגשמים עברה ועדיין השרב לא בא".

פסיקתא זוטרתא: "שהחמה בעולם והארץ נכברת ככברה" **מדרש שכל טוב:** "לשון ריבוי, ודומה לו 'ויגלף מאתו כַּבֶּרֶת אֶרֶץ'... עדיין היה רוב הארץ להלוך כדי לבוא אפרתה".

רד"ק: מרחק מהעיר, בשם 'ברה', שיעור מהלך מהעיר עד מקום שסועדים בו הולכי דרכים. כי משמשת לכ' הדימיון, כמו כעשרים איש, כאלפים אמה.

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il

נתקע" בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

**עם 'תורתך
שאלתי'
אין יותר
שאלות!**

הרב חגי לוסקי
מורה ומחבר
ספרים רבי מבר
מציין פריצת
דרך בלימוד
פרטיות התורה
בדרך שאלות
ותשובות

**הזמינו עכשיו
והספרים
בדרך אליכם:**

היכנסו לחתר:
shaalti.co.il
במייל:
office@shaalti.co.il
בטלפון:
052-9453811

הד מורה חתומים מביים
**אחת.
שאלתי**
למחיר נטולת חיובים

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם

**מעוניינים לשדרג
את שולחן השבת?**

**חוויה
בשולחן שבת**

העלון שיסייע לכם
ללמוד עם הילדים
את פרשת השבוע
בשולחן השבת

לקבלת 'חוויה בשולחן שבת' שלחו את המילה 'חוויה' למייל
Office@shaalti.co.il או לטלפון 052-9453811